

Ifrågasatt konkurrensbegränsande samarbete - flygbusstrafik

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket avskriver ärendet från vidare handläggning.

Bakgrund

Konkurrensverket utredde i ärende med dnr 304/2009 frågan om Stockholm Skavsta Flygplats AB (Skavsta) missbrukat en dominerande ställning i strid med förbudet i 2 kap. 7 § konkurrenslagen (2008:579) (KL) genom att vägra bussoperatören Fly by Coach Sweden AB (Fly by Coach) möjlighet att angöra vid Skavsta flygplats. Efter att Konkurrensverkets undersökning inleddes tecknade Skavsta ett trafikeringsavtal med Fly by Coach som möjliggjorde angörning vid flygplatsen. Mot denna bakgrund avskrevs ärendet från vidare handläggning. Fly by Coach försattes våren 2010 i konkurs.

Under ärendets utredning fick Konkurrensverket kännedom om ett exklusivitetsavtal mellan Skavsta och FAC Flygbussarna Airport Coaches AB (FAC) som skulle kunna strida mot förbudet i 2 kap. 1 § KL. Exklusivitetsbestämmelsen ingår i ett avtalspaket bestående av ett ramavtal (Ramavtalet) och ett driftsavtal (Driftsavtalet). Driftsavtalet och Ramavtalet benämns nedan gemensamt Avtalspaketet.

Avtalspaketet ger FAC exklusiv rätt att utföra marktransporter inom Skavstas upptagningsområde, vilket innefattar en exklusiv rätt att angöra vid Skavsta flygplats. Avtalspaketet kan således ses som ett exklusivt leverantörsavtal.

I samband med avskrivning av dnr 304/2009 beslutade Konkurrensverket att utreda frågan om Avtalspaketet strider mot förbudet i 2 kap. 1 § KL.

Skäl för beslutet

Ett exklusivt leverantörsavtal mellan två parter kan under vissa förutsättningar utgöra en överträdelse av förbudet i 2 kap. 1 § KL. Så kan vara fallet om avtalet riskerar att leda till utestängning av faktiska eller potentiella konkurrenter på en marknad.

För att kunna bedöma om ett exklusivt leverantörsavtal leder till konkurrensbegränsande utestängning måste den relevanta marknaden avgränsas. Relevant marknad avgränsas med utgångspunkt i de varor och tjänster som omfattas av avtalet. Marknaden avgränsas både utifrån kundernas efterfrågan (efterfrågesubstitution) samt tillhandahållares möjlighet till omställning och till inträde (utbudssubstitution).

Avtalspaketet ger FAC exklusiv rätt att utföra marktransporter inom Skavstas upptagningsområde, vilket innefattar en exklusiv rätt att angöra vid Skavsta flygplats. Uppströms tillhandahåller Skavsta således en angörningstjänst till FAC. Nedströms tillhandahåller FAC bussresor till slutkonsumenter. Nedströms utgör angörning en insatsvara. Parternas tjänster enligt Avtalspaketet har således ett vertikalt samband.

Konkurrensverket har under utredningen kontaktat ett flertal marknadsaktörer. Kontakterna har visat att det såväl vid Avtalspaketets tecknande som idag finns flera bussoperatörer i regionen som kan utföra motsvarande trafikeringlösning som tillhandahålls av FAC. För en bussoperatör som tillhandahåller expressbusstrafik i regionen finns inga omställningskostnader av betydelse för att börja med flygbusstrafik. Det finns inte heller några väsentliga omställningskostnader för att börja trafikera Skavsta flygplats. Utredningen har således inte styrkt att flygbusstrafik utgör en egen marknad, skild från annan expressbusstrafik, eller att bussresor till och från Skavsta utgör en egen relevant marknad.

Av skäl som framgår nedan är det dock inte nödvändigt att slutligen ta ställning till den exakta marknadsavgränsningen.

Ramavtalet kan sägas upp med _____ uppsägningstid. Driftsavtalet kan sägas upp först efter utgången av en _____. Det förefaller således finnas en motstridighet mellan uppsägningsklausulerna i Ramavtalet och Driftsavtalet. OSK 30 kap. 1 §
Även om man skulle låta Driftsavtalets uppsägningsklausul vara avgörande kan Avtalspaketet sägas upp i vart fall till den _____.

Enligt kommissionens riktlinjer om vertikala begränsningar är utestängning av konkurrerande köpare till följd av exklusiva leverantörsavtal inte så sannolik om konkurrenterna har ett motsvarande marknadsinflytande och kan erbjuda motsvarande försäljningsmöjligheter.¹ Som nämnts ovan finns i dag, liksom vid Avtalspaketets tecknande, flera bussoperatörer som kan utföra motsvarande trafikeringlösning som tillhandahålls av FAC. Utredningen har inte styrkt att det är nödvändigt för andra bussoperatörer att kunna trafikera Skavsta för att verka på den relevanta marknaden.

¹ Europeiska kommissionens riktlinjer om vertikala begränsningar (2010/C 130/01), p. 196.

Mot ovanstående bakgrund bedömer Konkurrensverket att det inte finns skäl att fortsätta utreda ärendet.

Detta beslut kan inte överklagas.

De företag som berörs av detta beslut kan vända sig till domstol för att få saken prövad.

En talan rörande konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller rörande missbruk av dominerande ställning enligt 2 kap. 7 § konkurrenslagen väcks vid Marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Göran Karreskog. Föredragande har varit biträdande avdelningschefen Linda Skoogberg.

Göran Karreskog

Linda Skoogberg

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats

Kopia till:

FAC Flygbussarna Airport Coaches AB
Stockholm Skavsta Flygplats AB